

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بر عریضه متون نثر غیر روایی عرفانی

نویسنده:
دکتر زهرا ایرانمنش

سرشناسه : ایرانمنش، زهرا، ۱۳۴۵-

عنوان و نام پدیدآور : برگزیده متون نثر غیرروایی عرفانی / مولف زهرا ایرانمنش.

مشخصات نشر : کرمان: ودیعت، ۱۳۹۵.

مشخصات ظاهری : ۱۶۸ص.

شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۷۵۶۶-۱۳-۸

وضعیت فهرست نویسی : فیا

یادداشت : کتاب حاضر اولین بار با عنوان " نثر غیرروایی عرفانی " منتشر شده است.

عنوان دیگر : نثر غیرروایی عرفانی.

موضوع : ادبیات عرفانی فارسی -- مجموعه‌ها

موضوع : Sufi literature, Persian -- Collections

موضوع : نثر فارسی -- مجموعه‌ها

موضوع : Persian prose literature -- Collections

رده بندی کنگره : ۱۳۹۵ ن ۸۷ / ۴۰۳ PIR

رده بندی دیویی : ۸۳ / ۸۴۰

شماره کتابشناسی ملی : ۲۵۸۸۶۴

نام کتاب: برگزیده متون نثر غیرروایی عرفانی

مولف: دکتر زهرا ایرانمنش

طرح جلد و صفحه آرای: مصطفی ودیعتی زاده

شمارگان: ۱۰۰۰ جلد

نوبت و تاریخ انتشار: چاپ اول، ۱۳۹۵

قیمت: ۹۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۵۶۶-۱۳-۸

کرمان: خیابان شریعتی - چهارراه کاظمی - مرکز خرید حضرت سجاد(ع)

انتشارات ودیعت ۰۹۱۳۱۴۲۰۳۹۳

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
سخن نویسنده	۳
فصل اول	
نثر روایی و غیر روایی	
مقدمه	۶
تعریف روایت	۸
نثر غیر روایی	۱۴
متن های روایی	۱۵
متن های نثر غیر روایی	۱۵
فصل دوم	
آثار نثر غیر روایی در قرن چهارم و پنجم و ششم	
آغاز دوره تطور نثر فارسی در قرن چهارم و پنجم	۱۸
مقدمه شاهنامه ابن منصور	۲۰
آثار ابن سینا	۲۱
آثار خواجه عبدالله انصاری	۲۳
تفسیر پاک	۲۶
معراج نامه	۲۷
کشف المحجوب	۳۰
ترجمه تفسیر طبری	۳۳
نور العلوم	۳۴
التفهیم لأوائل صناعة التنجیم	۳۸
نثر فارسی در قرن پنجم و ششم	۴۰
سیک نثر فارسی در نیمه دوم قرن پنجم هجری	۴۲
تاریخ سیستان	۴۴
تاریخ بیهقی	۴۶
فارس نامه	۵۴
نوروزنامه	۵۷
فابوس نامه	۶۱
نثر فنی	۶۴
تفسیر سور آبادی	۷۱
کیمیای سعادت	۷۳
ترجمه رساله قشیری	۷۴
مفتاح النجاة	۷۸
تاریخ بیهق	۸۲
مجممل التواریخ	۸۳
نمونه نثر تاریخ عتبی	۸۴
ترجمه تاریخ یمینی	۸۵
راحه الصدور	۸۷
چهار مقاله	۸۹
مقامات حمیدی	۹۲

۹۳	التوسل الى التوسل
۹۵	اخلاق ناصری
۹۸	اسرار التوحید
۱۰۰	تفسیر ابوالفتح رازی
۱۰۱	کشف الاسرار
۱۰۴	تمهیدات
۱۰۵	رساله فی حقیقه العشق
۱۰۷	سوانح العشاق

فصل سوم

معرفی آثار نشر غیرروایی در قرن هفتم و هشتم و نهم

۱۱۰	نثر پارسی در قرن هفتم و هشتم
۱۱۱	ترسل در قرن هفتم و هشتم
۱۱۲	تاریخ نویی در قرن هفتم و هشتم
۱۱۳	سیک نثر فارسی در قرن هفتم و هشتم
۱۱۵	المعجم فی معارف اشعار المعجم
۱۱۷	لباب الباب
۱۱۸	مرصاد العباد
۱۲۰	معرفی تاریخ جهانگشای حینی
۱۲۴	تاریخ طبرستان
۱۲۷	جامع التواریخ
۱۲۹	معیار جمالی
۱۳۱	نقشه المصداور
۱۳۳	وصاف الحضرة
۱۳۵	المعارف
۱۳۷	رسائل نجم الدین کبری
۱۳۸	قیه ما فیه
۱۳۹	انسان کامل
۱۴۰	مقالات شمس
۱۴۲	مصباح الهدایه و مفتاح الکفایه
۱۴۴	فوائد الفؤاد
۱۴۶	مناقب العارفين
۱۴۸	فردوس المرشديه
۱۵۰	لمعات
۱۵۱	مدارج الکمال
۱۵۳	اوراد الاحباب
۱۵۶	نثر در قرن نهم
۱۵۹	ظفرنامه
۱۶۰	مجمیل فصیحی
۱۶۱	روضه الصفا
۱۶۳	تذکره الشعراء
۱۶۵	منابع و مأخذ

سخن نویسنده

روی آوردن به مطالعات موردی و تک نگاری در حوزه‌های مختلف علمی و هنری مربوط به ادبیات سبب می‌شود، تمام مطالب مربوط به یک حوزه که به صورت پراکنده در لابه‌لای متون مختلف وجود دارد، در یک جا جمع شود و بتوان به جای گسترش مطالعات در حوزه‌های مباحث کلی، به مطالعات عمیق و کاربردی پرداخت. بسیاری از قابلیت‌های نثرهای غیر روایی مغفول مانده است. با شناخت این ویژگی‌ها و انتقال آنها به روزگار معاصر از یک سو روند تکاملی نثر فارسی روشن‌تر خواهد شد و از سوی دیگر، مایه‌های بازنگری در توانمندی‌های نثر و بر طرف کردن نواقص نثرهای امروزی فراهم خواهد شد.

در نهایت با در نظر گرفتن این نکته که شروع پژوهش‌هایی از این قبیل و با این شیوه برای نخستین بار کار بسیار سنگین و مسئولیت بسیار حساس و دشواری است. از طرفی چون اساس کار بر انتخاب و ایجاز نهاده شده، نگارنده اعتقاد دارد که انجام چنین کارها می‌تواند زمینه‌ساز و سرآغازی برای پژوهش‌های متعدد دیگر باشد. از طرفی این مجموعه می‌تواند پاسخی بر بخشی از نیازهای واحدهای درسی دانشگاهی در رشته زبان و ادبیات فارسی باشد. امید داریم در اعتلای کیفیت دروسی که به زمینه‌های مورد بحث مربوط می‌شود مفید و اثرگذار باشد. گرچه در تهیه و تدوین این مجموعه تلاش‌های زیادی صورت گرفته است، هنوز نقایص زیادی دارد امید است که استادان فاضل و صاحب‌نظران این درس پس از مطالعه دقیق آن را مورد ارزیابی قرار داده و نگارنده را از نظرات ارزشمند خویش در بازنگری و اصلاح آن یاری فرمایند. امیدوارم خداوند متعال در سایه الطاف الهی، توفیق بررسی تمام آثار نثر غیرروایی را با راهنمایی و هم‌فکری شما استادان بزرگوار عطا فرماید.

من الله التوفیق

زهرا ایرانمنش

تعیین قلمرو روایت و غیر روایت بسیار دشوار است. در روزگار معاصر و به خصوص پس از ظهور مکتب فرمالیسم و مکاتب متعدد ساختارگرا روایت در مرکز توجه بسیاری از محققان قرار گرفت تا جایی که روایت شناسی با عنوان یک علم مستقل در نظر گرفته شد و کتاب های متعددی درباره آن نوشته شد. بسیاری از این کتاب ها به فارسی نیز ترجمه شدند. اهمیت روایت در زندگی بشر و حضور گسترده آن تا حدی است که رولان بارت، بیان می کند: «روایت های جهان بشمارند و حضور روایت را در همه چیز از گفتار عادی تا داستان های بلند می توان احساس کرد. انسان بدون روایت نمی تواند زندگی کند.» با این حال همین مرز بین آنچه روایت است با آنچه روایت نیست، دشوار است. به طور کلی هر نوع بیانی که مبتنی بر رابطه زمانی و علی و معلولی باشد، در حوزه روایت جای می گیرد. نوشته هایی که شک، بیان و منطق آنها فاقد هسته داستانی باشد، به عنوان نوشته غیر روایی در این پژوهش به حساب نمی آید. اگر از این چشم انداز نگاه کنیم، پیشینه بحث را در سه حوزه می توان در نظر گرفت:

۱- متون عرفانی: این متون را می توان به توجّه به تحلیل های ساختاری و زبانی با تمرکز بر معنا و اندیشه درصددند تعالیم عرفانی را منتقل کنند. این متون پایه استخراج اطلاعات قرار خواهند گرفت.

۲- آثار مربوط به تحلیل نثرهای فارسی: در این زمینه آثار گرانمایی به شکل مقاله و کتاب نگاشته شده است. از جمله می توان به موارد زیر اشاره کرد: تاریخ تطوّر نثر فارسی از دکتر خطیبی، انواع نثر فارسی از دکتر رستگار. از گذشته ادبی ایران از دکتر زرین کوب، گنجینه سخن از دکتر صفا، نقد ادبی از دکتر فرشید ورد، شاهکارهای نثر فارسی از مرحوم نفیسی، سبک شناسی نثر از دکتر شمیسا، و برگ هایی در آغوش باد از دکتر یوسفی و...

با این حال آثار یاد شده به حوزه روایت و غیر روایت در مفهوم مورد نظر ما نپرداخته اند.

۳- آثار مربوط به روایت شناسی در این زمینه به خصوص منتقدانی که در حوزه ی ساختارگرایی و روایت شناسی مطالب خود را نوشته اند، فراوان است. این آثار غالباً به روایت ها پرداخته اند و از کنار غیر روایت ها با شتاب گذشته اند.

بنابراین درباره تفکیک نثرهای غیرروایی و تطبیق اندیشه های مربوط به روایت و غیر روایت کار مستقلی انجام نشده است.